

מ"ת 50540/11/15 - מחמד אבו מחארב נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בבאר שבע

מ"ת 50540-11-15 מדינת ישראל נ' מחארב

בפני כב' השופט איתי ברסלר-גונן, סגן נשיאה
מבקש (נאשם)
נגד
מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד שאפיק אבו האני
משיבה (מאשימה)
מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד הדס הוס טודרוס

החלטה

1. בפני בקשה לעיון חוזר, לפי סעיף 52 בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו - 1996 [להלן: "**חוק המעצרים**"].
במסגרת הבקשה, עתר המבקש להורות על ביטול התנאים המגבילים שהוטלו עליו בתיק זה, הכוללים בין היתר מעצר בית מלא ופסילת רישיון נהיגה.
 2. ברקע הדברים כתב אישום שהוגש נגד המבקש, המייחס לו עבירות של הסעת תושב זר השוהה בישראל שלא כדין, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו והחזקת סם שלא לצריכה עצמית.
נטען בכתב האישום כי ביום 19.11.2015 הסיע הנאשם ברכב, בשעות הצהריים ובסמוך לקיבוץ להב, שלושה תושבי הרשות הפלשתינית ששהו בישראל שלא כדין [להלן: "**השב"ח**"]. כשהבחין בשוטרים נכנס מיד לתחנת דלק סמוכה, הוריד את השב"ח והורה להם לברוח, וזאת כדי להכשיל את השוטרים. ברכבו נתפס סם חשיש במשקל כ- 0.5 גר' לצריכתו העצמית.
 3. ביום 23.11.2015 התקיים דיון בתיק המעצר. הסנגור טען תחילה לקיומן של ראיות לכאורה, אולם לאחר מכן הסכים שאלו קיימות והציג חלופת מעצר שאושרה על ידי בית המשפט, והמבקש שוחרר למעצר בית מלא ורישיונו נפסל עד לתום ההליכים.
- יצוין, כי הותר לנאשם לצאת את מעצר הבית פעמיים ביום בליווי הערב ועוד יצוין, שכחלק מתנאי השחרור בערובה נדרש הנאשם, במפורש (ולמעלה מן הצורך, כיוון שזו הוראת סעיף 48 בחוק המעצרים) להתייצב לכל הדיונים בעניינו.
- התיק העיקרי נקבע ליום 3.1.2016 לדיון מקדמי ומועד זה הודע לנאשם ולבא-כוחו במועד החלטת השחרור. לנתון זה תהיה חשיבות בהמשך החלטה זו.
- הבקשה דן הוגשה במקורה כבר ביום 3.2.2016, כלומר קצת יותר מחודשיים שלאחר החלטת השחרור, ונטען במסגרתה כי המבקש הינו המפרנס היחיד למשפחתו הסמוכה על שולחנו וכי די בחלופת הזמן כדי להורות על ביטול

התנאים המגבילים, ועוד נטען על ידי הסנגור שרמת הענישה בתיק היא לכל היותר עבודות שירות לתקופה קצובה. המשיבה התנגדה לבקשה וטענה שאין די בטענת חלוף הזמן.

4. הבקשה נקבעה לדיון ליום 29.2.2016 אולם בדיון זה לא התייצב הסנגור כיוון שחש שלא בטוב והדיון נדחה ליום 15.3.2016.

בין לבין, הדיון בתיק העיקרי נקבע כאמור ליום 3.1.2016 אולם הנאשם והסנגור לא התייצבו לדיון, וזאת למרות שכאמור מועד הדיון הודע להם בעת החלטת השחרור על ידי כב' השופט ד"ר ליבדרו. משכך, הוריתי ביום 3.1.2016 על צו הבאה וקבעתי דיון מקדמי נוסף בפניי ליום 10.2.2016.

ביום 11.1.2016 התייצבו הצדדים בפני כב' השופט יואב עטר והסנגור עתר לדחות את הדיון ב- 6 חודשים [!!] כדי לבוא בדברים עם המאשימה. בית המשפט [כב' השופט י. עטר] כמובן לא נעתר לבקשה זו אולם כן דחה הדיון ליום 21.2.2016 לצורך מענה מפורט ודיון לפי סעיף 144 בחדס"פ.

ביום 10.2.2016 התקיים דיון מקדמי נוסף בתיק העיקרי בפניי אך הסנגור טען שאין לנאשם רצון בדיון המקדמי. עם זאת, הוריתי שנוכח היעדרות הערב מן האולם, יש מקום לקיים את צו ההבאה עליו.

אלא שגם לדיון הנדחה בתיק העיקרי ביום 21.2.2016, בפני כב' השופט י. עטר, לא התייצב הנאשם. משכך הורה בית המשפט על צו הבאה חדש. בין לבין הוגשה בקשה לביטול צו הבאה זה אולם הוא לא בוטל.

ביום 29.2.2016 התייצבו הצדדים בפניי בתיק המעצר, התקיים דיון ובסופו עוכב הנאשם והובא בפני כב' השופט עטר לדיון בצו ההבאה. התיק העיקרי נקבע בשלב זה ליום 12.4.2016.

פירוט זה של השתלשלות העניינים נועד כדי להצביע על כך שאין לנאשם רצון לקיים את ההליך בתיק זה ביעילות המתבקשת והוא נמנע מלקיים את תנאי השחרור בערובה, בכך שלא מתייצב בזמן לדיונים.

5. בדיון שהתקיים בסופו של דבר בבקשה (ביום 15.3.2016) חזר הסנגור על הבקשה ועתר לבטל את מעצר הבית. נטען, כי עילת הבקשה היא חלוף הזמן והעדר מסוכנות לצד העובדה שנסיונות התיק אינן חמורות ורף הענישה נמוך (כך נטען). עוד נטען כי מאז החלטת השחרור לא הפר הנאשם את התנאים שהוטלו עליו.

ב"כ המשיבה התנגדה לבקשה וטענה שלא עלו כל טעמים שמצדיקים את שינוי התנאים, למעט עניין חלוף הזמן שגם הוא לא רב כל כך. עוד ציינה ב"כ המשיבה את בעיות ההתייצבות של המבקש בהליך העיקרי וטענה גם שרף הענישה אינו רלוונטי גם לא ידוע בשלב זה.

הדיון

6. נטלתי את תיק החקירה, בחנתי את הבקשה ומצאתי שלא להיעתר לה.

7. סעיף 52 בחוק המעצרים, שעניינו עיון חוזר בהחלטת המעצר או תנאי הערובה שנקבעו, מורה כי אין מקום להקל בתנאי השחרור אלא אם חלף די זמן מההחלטה האחרונה בעניין או אם נוצרו או התגלו עובדות חדשות. עקרון זה נועד כדי לאפשר לבית המשפט מחד עיון מעת לעת באיזון שנוצר בהחלטת השחרור, ובשאלה האם האיזון עדיין נכון ותקף, אולם מן הצד האחר נועדו הכללים למנוע את שיטת "הסלאמי" ואותה נטייה לכרסם בתנאים המגבילים שלא באופן המתבקש.

ראו לעניין זה בש"פ 1193/13 ג'ראד נ' מדינת ישראל (20.2.2013).

לשאלה מהו חלוף הזמן אין תשובה מתמטית והדבר ייבחן בנסיבות כל מקרה ומקרה. בין היתר תבחן תרומתו של

העצור להתמשכות ההליכים והאם המסוכנות עודנה קיימת.

אציין כי הגם שסעיף 52 בחוק המעצרים מונה כעילה את "חלופ הזמן הניכר" אולם נקבע לאחרונה שעילה זו יש לשמור בעיקר לדיונים במסגרת הארכת מעצר לפי סעיף 62 בחוק המעצרים (הארכת מעצר מעבר ל- 9 חודשים) ולא במסגרת עיון חוזר לפי סעיף 52 [ראו החלטת כב' השופטת ד. ברק-ארז בבש"פ 4309/15 **אבו מאנה נ' מדינת ישראל** (6.7.2015)].

לטעמי, אין מקום לקבוע או להניח קיומו מניה וביה של "תאריך תפוגה" לתנאי שחרור בערובה הנובע רק מחלופ זמן מסויים. לצערי, קיימת הבנה מוטעית של הלכות בית המשפט העליון ועל כן, כעבור מספר חודשים מעת החלטת השחרור, מתחילות לצוץ להן בקשות כגון דא, אך ורק מטעמים של "חלופ זמן" ובלא שום טעם נוסף מעבר לכך, תוך התעלמות מוחלטת אפילו מדרך ניהול ההליך ומהשלב שבו הוא נמצא. מנהג זה יש לשרש ולהבהיר כי אין מדובר בעניין מתמטי גרידא, אלא בעוד שיקול מסויים מבין יתר השיקולים, ובוודאי לא שיקול המסיג בפניו את עקרונות היסוד של דיני המעצרים.

8. שבמקרה שלפנינו, אין לקבל טענת המבקש כי הוא מקיים את תנאי הערובה. תנאים אלו קבעו, בין היתר, הן במפורש והן בעצם הוראת סעיף 48 בחוק המעצרים, כי חלק מהתנאים הם התייצבות המבקש למשפטו. תנאי זה המבקש לא קיים, וזאת פעמיים, הן לדיון בפניי (ביום 3.1.2016) והן לדיון בפני כב' השופט עטר (ביום 21.2.2016).

זאת ועוד - בקשת המבקש (באמצעות סנגורו) לדחות את הדיון בחצי שנה, בנסיבות שבהם אין מדובר בתיק מורכב לניהול, היא בקשה לא ברורה ועלולה להביא ליצירת סחבת בניהול התיק.

עמדה והתנהלות זו לא דרות יחדיו עם טענה של עיוות דין הנובעת מחלופ זמן והתמשכות ההליכים.

9. בתיק החקירה ראיות לכאורה לכך שהמבקש הסיע שב"ח תמורת כסף. מדובר במעשה חמור ועוד יש להביא בחשבון שנעשה גם בתקופה שבה המצב הביטחוני מעורער. יצירת התשתית לכניסתם וניודם של שב"חים בישראל, על ידי המבקש (הכל כמובן ברמה הלכאורית) מקימה עילה של מסוכנות מצדו שבשלב זה לא ניתן לומר שהתקתה אף לאחר שחלפו כשלושה וחצי חודשים.

לא נעלם מעיני שלמבקש אין עבר פלילי. עם זאת לא ניתן לקבל טענת המבקש כי העונש שלו הוא צפוי (אם יורשע בתיק זה) הוא לעבודות שירות לכל היותר ולתקופה קצובה. בתי המשפט קבעו כבר שבשים לב לתכליתן הביטחונית והתוצאות הרוות האסון העלולות לנבוע מעבירה של הסעת שב"ח שכלל [ומבלי לגרוע מדרישת הבחינה האינדיבידואלית], יש להשית על מבצען עונש מאסר בפועל [השוורע"פ 5198/01 ח'טיב נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(1) 769; רע"פ 3674/04 **אבו סאלם נ' מדינת ישראל** (12.2.2006); רע"פ 2210/11 **באזין נ' מדינת ישראל** (24.3.2011)].

כאשר אנו נמצאים במצב בטחוני מעורער, ניכרת החמרה במדיניות הענישה בעבירת הסעת שב"ח, המאפשרת ניוד של פוטנציאל הפגיעה, הן לפני הפגיעה והן לאחריה. כאמור, אין הכוונה חלילה שכל שב"ח הוא מפגע פוטנציאלי, אולם מעצם תופעה זו וחוסר השליטה המלאה של גורמי הבטחון על כל הנכנסים למדינה, יש משום החמרה של פוטנציאל הנזק.

ויודגש: **אין** הכוונה בהכרח שגם אם יורשע הנאשם בתיק זה יהיה עונשו מעל לרף המתאים לעבודות שירות. ואולם, גם אין לומר בהכרח את ההיפך ואין לקבוע את העונש המרבי לרף זה כפי טענת הסנגור.

כך או כך, כשם שאין המעצר נועד להוות מקדמה על חשבון העונש, בוודאי שגם לא תנאים מגבילים. אלו נועדו לצמצם את המסוכנות הלכאורית הנובעת מהמבקש עד שיוכרע דינו ויתברר סופית האם הוא אכן מסוכן אם לאו.

מסוכנות זו אינה קשורה בהכרח לעונש הצפוי בגין המעשה. ההקשר לעונש הצפוי יהיה במקרים שבהם ברור על פניו שיש חוסר איזון בין התמשכות ההליכים לעונש הצפוי. אין זה המקרה שלפנינו, בוודאי שלא בשלב זה של ההליך ובמיוחד כאשר המבקש הוא שגורם בעצמו להתמשכות ההליכים.

10. ועוד - העובדה שהמבקש בעצמו טרם נתן מענה לכתב האישום, ולא פירט גרסתו בבית המשפט, יש קושי לבחון את הצפוי בהמשך ההליך, ואף לכך נפקות בשיקול האם זוהי נקודת הזמן לקיים את הדיון בבקשה לעיון חוזר.

11. השיקול של מצב כלכלי ורצון לצאת לעבוד הוא שיקול לגיטימי [השוו בש"פ 3449/14 מור נ' מדינת ישראל (21.5.2014)] אולם גם הוא לא שיקול בלבד.

בהקשר של שיקול זה, אילו היה המבקש עותר ליציאה לעבודה ספציפית, באופן שניתן לזהות מעסיק ספציפי וקונקרטי, שיכול לפקח עליו, יתכן שהיה מקום לשיקול בקשתו. אלא שמעסיק שכזה לא הוצג והטענה נותרה בעלמא.

סוף דבר:

12. במכלול השיקולים שמניתי לעיל, לא מצאתי כי הגיעה השעה לבחון את התנאים המגבילים בהם נתון המבקש. מדובר בתנאים סבירים בהחלט, המאפשרים גם יציאות להתאווורות.

13. לפיכך, הבקשה נדחית.

14. בשולי הדברים אציין כי הסנגור עתר לחייב את המשיבה בהוצאות ההליך. טוב היה אילו בקשה שכזו לא היתה באה לעולם בנסיבות הליך זה ובשים לב לאמור לעיל נוכח העדר התייצבות המבקש לדיונים.

זכות ערר כחוק.

נוכח שהצדדים ביקשו שההחלטה תישלח להם בדואר מבלי צורך בהתייצבות, ניתנה החלטה זו בהעדרם.

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לצדדים והיא מתבקשת להודיעם טלפונית בדבר הימצאותה במערכת נט המשפט.

ניתנה היום, י' אדר ב' תשע"ו, 20 מרץ 2016, בהעדר הצדדים.